

JOSE DEUNA I KASTETXE EDERRA

(Bermeo'n)

LAMENE'TARRAK

Irakaskintzara euren bizitza eskiñita dauken lekai-deen artean, ezagunak doguz Lamene'tarrak. Bizkaia'n iru Ikastetxe ospetsu daukez, Portugalete'ko Andra Maria'rena, Begoña-ondeko Berrio-Otxoa'rena ta Bermeo'ko Jose Deunarena.

Frantzia'ko Breña da lekaide onein sorlekua. An Ikastetxe aundi ta ederrak daukez, eta Plouarmel Euren Etxe Nagusia.

Andik zabaldu ziran bazter guztietara, gazteen eziketarako oso-osoan euren buruak eskiñita.

Aurten beteten dira 75 urte Bermeo'ra eldu zirala. Ori dala-ta, jai ederra ospatu dabe Jose Deunaren Ikastetxe barrian.

* * *

GIZANDIEN ALDIA

Lenengo urteak ez ziran errezak izan erri onetan Lamene'tarrentzat. Erria laguntzeko gertu egoan, baiña aldi areek berez be gaurkoak baiño latzagoak eta gogoragoak ziran.

Lenengotan gaur Arana'tar Sabin'en izena daroan plazan artu eben bizilekua eta antxe bizi izan ziran, apal eta lantsu, aldi barriak sortu arte.

Baiña laster agertu zan aldi barrien ezaugarria: Euren lanaren garrantzia ikusi eban gizon batek, Eupeme deunaren eleizeari ta ikastetxea sortzeko etxe bat emon eutson eta antxe sortu zan Jose deunaren Ikastetxe zarra.

Asko izan dira etxe zar aretan euren ikasketak egin dituen Bermeo'tar gizon ospetsuak: Itxas-gizonak, irakasleak, asmatzailleak, abadeak, gotzaiñak be bi bai beintzat (Anasagasti ta Zirarda jaunak)...

An egin ziran erria aurrera aterateko alegin sutuak, lekaideen aldetik, erritarren aldetik, Eupeme deunaren parroikia bide ebala eleizearen aldetik...

* * *

LARRI-ALDIA

Baiña irakaskintzak aspaldion aldakuntza aundiak izan ditu eta erria bera be ez da gitxi aldatu. Eta ortik Ikastetxe areri be bere larrialdea etorri jakon: Txikia zan, jolas-tokiak ez ziran egokiak, etxea bera be zarra ta atxakitsua, ikas-gelak be ez egokiak...

Euskerearen arazoa be bizi-bizi sortu zan errian eta ortik Ikastolea sortzeko gogo agertu zan, eta sortu be bai. Baiña Ikastoleak be ikastetxe barri bat bear eban...

Olako lanak egiteko, ostera, diru-pillo aundiak bear eta milloiak urri aurkitu eta errez eralgi egiten dira.

Ikastexegoki bat zabaltzeko, lekaide arduradunak be bear, naizta lekaide ez diranen laguntza egokia be bilatu ta aurkitu al izan. Eta Lamene'tarrak beste alde batzutatik be deiak artzen zituen ikastetxea ipinteko edo lengoak beteteko.

Zalantza aundi ba euken ba Lamene'tarrak Bermeo'n: Artu ala itzi?

* * *

LAGUNTZAK

Lenengoa diru-laguntza zan. Ori barik ez egoan aurrera jarraitzerik. Ikastoleagaz batera Ikastola-Ikastetxe izango zan etxe eder bat egiteko amesa be gogoratu zan. Eztabaidatu be bai. Baiña zori txarreko alkar ulertu eziñak sortu ziran eta bakoitza bere aldetik jokatze bidea artu eben. Onuragarri bear ba'da. Gaur Bermeo'ko Irakaskintza nasai ta egokiro dago.

Zalantza ta alkar-izketa luzeak izan ondoren, Antonio Añoveros gotzaiñak be Eupeme deunaren Zin-Eleizearen bidez laguntza egokia ta aundia emon eutsen, Ikastetxe zarra ta zerbait geiago saldu ondoren. Eta ori oiñarri zala, Laterriaren laguntza be lortu eben eta orrellan aurrera jarraitzeko arnasa barria izan zan.

Etxe-lana asi eta ia amaitu be egin dabe eta gaur Bermeo'k Ikastetxe ederra dauka Sollube'rako aldatza asten dan tokian, bide-ertzean.

* * *

IKASTETXE BARRIA

Orain oitura dan lez, erritik pizka bat alboratuta dago, baiña ez urrin. Ikasleak autobusetan joaten dira.

Uger-toki ederra diardue egiten eta jolas-leku egokiak be ba-dagoz, pelota-lekua, ostikoketa-zelaia, Baloi-otzara jokoa, ta abar.

Barruan toki aundi argi ta ederrak eta egualdi txarretarako jolas-tokia be bai.

Bazkaria bertan egiten dabe ikasleak eta orretarako jantoki zabal eta aundia dauke, ikasleentzat bakoitxak bere janariak artzeko mai egokia be bai. Jana kanpotik gertatuta etorten jake.

* * *

OSPAKIZUNA

Ikatxe barri ta eder onetan ospatu da Lamene'tarren Bermeo'ko jaia: Diamantezko eztegua edo 75'garren urtea. Lau eguneko jaiak, Jose deunaren eguna barruan dala.

Jai onein barruan, ekiñaldi asko aztertu geinkez, baiña bat bakarra ta garrantzitsua aitatuko dogu: Aita Paskual Barturen'ek bere Abes-Batzagaz emon eban abestaldia. Ez genduan joaterik izan eta geiago ezin geinke zeaztu jaialdi au, baiña an izan ziranak asko goratzen dabe.

Jose Deunaren egunean alkar mezea ospatu zan, otoitz eta esker onaren giro egokian.

Eta, amaitzeko bazkaria: An alkartu giñan pozezko orduan Irakasle izanak, ikasle izanak, gaurko ikasle ta gurasoak, laguntzailleak, bereziki deituak...

* * *

ZEREGIÑA

Ospakizun au dala-ta, Lamene'tarrak azterpen sakonak egingo dabez, zalantza barik, batez be Bermeo'ko erriari ta Euskalerrriari begira. Baiña, ziur nago, lekaide diran aldetik, gaurko gaztediaren erlejiño ta fede-giroak ez dituala gitxi arduratuko.

Erti-lan guztietan gaitxena, giza-ezikitea el da, eta ori beti orrellan izan ba'da, zer esan gaurko giro oneri begira?

Gaurko ta biarko gazteengan jakintza orokorra ta euskal jakintza ondo alkartuta ezarri, galtzen doan euskereari indar barria emon, ikastetxe barruan eziketarako bear-bearrekoa dan giro arduratua sortu, guzti orren barruan Barri Onaren legamiña, gatza ta argia sartu... orra or ardura aundiko diran elburuak.

Oraintsu ta gogotsu etorri da ikastetxe onetara irakasle izateko Luis Barturen anaia, benetako euskalduna, biotz zabal eta oneko gizona. Ba-daukagu Ikastetxe onetan giro egokia sortuko daualako ustea beronegan. Gaiñera irakaslekide egoki ta jakitunak be ba-ditu. Itxaropena izan geinkela uste dot.

Lortuko al dogu Bermeo geure erri maite onetan jakintza, errigintza ta giza-lan egokia aurrera eroatea. Eta guzti ori, ikastetxe onetan, Eleizearen jokabide dan lez, Barri Onak eskatzen dauan bidetik.

GAMIZ'ek

75 ANIVERSARIO

HERMANOS MENESIANOS EN BERMEO

75. URTEURRENA

ANAI MENETARRAK BERMEON

V
S

1
9
0
6

1
9
8
1

FESTEJOS

KIROLAK ETA ABAR

